Vlaamse Regering

De Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams Minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management

De viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams Minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Vlaamse bijdrage aan het tweede voortgangsverslag 2026 inzake het nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn

Samenvatting
Onder de nieuwe Europese begrotingsregels moet elke lidstaat om de vier of vijf jaar een nationaal budgettair-structureel plan op de middellange termijn opmaken en jaarlijks zijn voortgang rapporteren. Deze mededeling bevat de Vlaamse bijdrage aan het tweede voortgangsverslag van België.

1. Situering

Op 18 maart 2025 diende België het eerste nationaal budgettair-structureel plan op de middellange termijn[1] in bij de Europese Commissie (EC). De Vlaamse Regering leverende een substantiële bijdrage aan dat eerste budgettair-structureel plan. Er werden o.a. 19 Vlaamse hervormingen en investeringen opgenomen die inspelen op de landspecifieke aanbevelingen (LSA's) 2019-2024 en de 4 gemeenschappelijke EU-prioriteiten. Op 20 juni 2025 keurde de Raad van de Europese Unie dit plan goed, samen met een aangepaste aanbeveling in het kader van de buitensporigtekortprocedure.

Eind april 2025 diende België zijn eerste voortgangsverslag in over zijn budgettair-structurele plan op de middellange termijn. Op 25 april 2025 nam de Vlaamse Regering akte van de Vlaamse bijdrage[2] aan het eerste jaarlijks voortgangsverslag van België[3].

Uiterlijk op 30 april 2026 moet een tweede voortgangsverslag bij de EC worden ingediend. Om dit te realiseren, wordt er opnieuw een Vlaamse bijdrage aan dit voortgangsverslag opgesteld, waarin met de Europese richtsnoeren rekening wordt gehouden. Op basis van het jaarlijks voortgangsverslag zal

[1] https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/9aafb902-d754-4b8e-a202-1848cda5a4bb_nl?filename=national_medium-term_fiscal-structural_plan_belgium_nl.pdf
[2] https://www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/beslissingen-van-de-vlaamse-regering/vlaamse-bijdrage-aan-het-eerste-voortgangsverslag-inzake-het-nationaal-budgettair-structureel-plan-voor-de-middellange-termijn-en-aan-het-ontwerpbegrotingsplan-2025
[3] https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/bded84b2-a07b-40ad-83e9-2e1ea59f5d23_nl?filename=annual_progress_report-2025-belgium_nl.pdf

de EC de naleving van netto-uitgavenpad (begrotingstraject) en uitvoering van de vooropgestelde hervormingen en investeringen toetsen.

Uiteraard neemt de Vlaamse Regering naast de uitvoering van deze 19 hervormingen en investeringen heel wat andere maatregelen die aansluiten bij het Europees Semester en Europese initiatieven. Zo wordt er verder ingezet op het traject naar een begroting in evenwicht in 2027, waarbij echter niet vergeten wordt om de Vlaamse welvaartsmotor aan de gang te houden. Bij wijze van voorbeeld kan in dit verband o.a. verwezen worden naar de recente beslissing van de Vlaamse Regering van 13/03/2026[4] omtrent de rapportering en actualisering 2026 betreffende het Geïntegreerd actieplan voor de Vlaamse industrie. Het gevoerde sociaaleconomisch beleid van de Vlaamse Regering werpt trouwens vruchten af. We zien dit in de meest recente jaarcijfers van de werkzaamheidsgraad weerspiegeld: in 2025 klokte de Vlaamse werkzaamheidsgraad af 77,3%, het hoogste cijfer sinds de start van het Europees Semester in 2010 en waarbij Vlaanderen het Waals en Brussels Hoofdstedelijk Gewest, met respectievelijke werkzaamheidsgraden van 67,9% en 63,9%, overvleugelt.

Naast de Vlaamse inbreng in het kader van het tweede voortgangsverslag van België blijft Vlaanderen ook sterk inzetten op de opvolging van het Europees Semester[5]. Zo bezorgde Vlaanderen de nodige input aan de EC (o.a. in het kader van de Fact Finding Mission tussen de EC en België van 27/01/2026). Deze input is relevant voor het Landverslag 2026 voor België, dat onderdeel zal uitmaken van het Lentepakket 2026 en op 3/06/2026 wordt verwacht.

2. De Vlaamse zichtbare bijdrage in het tweede voortgangsverslag van het budgettair-structureel plan voor de middellange termijn

2.1 Algemene krachtlijnen van de Vlaamse bijdrage

Uiterlijk op 30 april 2026 moet België een 2de voortgangsverslag bij de EC indienen.

In bijlage 1 worden de gevraagde Vlaamse cijfergegevens gebundeld in het kader van het 2de voortgangsverslag, met name de begrotingsprognoses voor het jaar 2026, de geraamde impact van discretionaire ontvangsten- en uitgavenmaatregelen voor de jaren 2025, 2026, gegevens inzake co-financiering in het kader van EU-fondsen en gegevens inzake ontvangsten/uitgavenstromen gelinkt aan het Fonds voor Herstel- en Veerkracht (RRF).

In bijlage 2 wordt de stand van zaken van de voortgang van de uitvoering van de 19 Vlaamse hervormingen en investeringen opgenomen. Daarnaast werden ook beknopte passages omtrent de rapportage over de uitvoering van het cohesiebeleid, RRF, het Vlaams Energie- en Klimaatplan en de digitale dimensie opgenomen. Voor elk van de geselecteerde hervormingen en investeringen wordt waar mogelijk tevens de link gelegd met de Europese Pijler van Sociale Rechten en de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's).

2.2.1. De Vlaamse begrotingsinbreng in het tweede voortgangsverslag

Wat betreft begrotingscijfers moet Vlaanderen begrotingsprognoses voor het jaar 2026 aanleveren, evenals de geraamde discretionaire ontvangsten- en uitgavenmaatregelen voor de jaren 2025 en 2026 Aangezien er voor de intern-Belgische deadline voor de opmaak van het voortgangsverslag geen geactualiseerde begrotingscijfers voor 2026 beschikbaar zijn, levert de Vlaamse Regering cijfers aan die identiek zijn aan de Begrotingsopmaak 2026.

[4] https://www.vlaanderen.be/vlaamse-regering/beslissingen-van-de-vlaamse-regering/geintegreerd-actieplan-voor-de-vlaamse-industrie-rapportering-en-actualisering-2026

[5] zie ook de Visie op de toekomst van de Europese Unie van 9 mei 2025 van de Vlaamse Regering https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/75971

Voor wat betreft de uitvoeringscijfers in het voorgangsverslag zal de FOD BOSA rechtstreeks de cijfers van het Instituut voor de Nationale Rekeningen (INR) gebruiken.

2.2.2 De voortgang van de Vlaamse hervormingen en investeringen in het kader van het tweede voortgangsverslag op hoofdlijnen

Vlaanderen blijft werk maken van de 19 Vlaamse hervormingen en investeringen die werden opgenomen in het nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn. De implementatie van deze 19 hervormingen en investeringen zit goed op schema. Net zoals in het plan het geval was, worden deze hervormingen en investeringen geclusterd rond **vier assen**, waarbij hieronder telkens kort wordt aangegeven welke voortgang werd geboekt.

<u>As 1: Begroting, overheidsfinanciën, zorg</u>
Op 14 februari 2025 nam de Vlaamse Regering de mededeling **'Uitgaventoetsingen legislatuur 2024-2029'** aan met een lijst van 16 spending reviews die tijdens de legislatuur worden uitgevoerd. De betrokken beleidsdomeinen werken momenteel aan de uitvoering van deze uitgaventoetsingen en hebben hiervoor projectgroepen en plannen van aanpak opgesteld. De planning voorziet dat een eerste reeks reviews wordt afgerond tegen 27 maart 2026 en een tweede reeks tegen 1 juli 2026. Voor een beperkt aantal dossiers werd een kort uitstel toegestaan tot 1 juli 2026. De resultaten zullen gebruikt worden bij de voorbereiding en opmaak van de Vlaamse begroting voor 2027. Ook binnen het domein **zorg** werkt Vlaanderen verder aan de uitvoering van de mededeling 'Uitgaventoetsingen legislatuur 2024-2029'. Er worden verschillende hervormingen in de residentiële ouderenzorg doorgevoerd, waaronder meer flexibiliteit in de inzet van gesubsidieerd personeel, de verdere uitrol van de eCalcura-financieringstoepassing en de geleidelijke integratie van BelRAI en IFIC (Instituut voor functieclassificatie) in de kernfinanciering. Vanaf 2026 wordt de **IFIC-financiering geïntegreerd in de basiskostprijs** voor zorg en wordt een **aanpassingscoëfficiënt** ingevoerd op de basiszorgtoelage. Daarnaast wordt gewerkt aan een regelgevend kader dat winstuitkering op gesubsidieerde zorg moet verbieden en aan nieuwe regels rond supplementen, kortingen en dagprijzen. Ten slotte ontwikkelt Vlaanderen tijdens deze legislatuur een **zorgprognose-instrument** om zorgnoden nauwkeuriger in te schatten en de programmatie en capaciteit van langdurige zorg beter af te stemmen op regionale noden.

<u>As 2: Arbeidsmarkt/onderwijs en opleiding</u>
Rond deze as zet Vlaanderen in op een **sterkere activering van werkzoekenden en niet-beroepsactieven**. In uitvoering van het **Actieplan aanklampende aanpak van werkzoekenden** (2025) werd de procedure voor de opvolging van werkzoekgedrag vereenvoudigd, zodat VDAB sneller kan ingrijpen bij onvoldoende inspanningen en werkzoekenden sneller kan doorverwijzen naar controle. Tegelijk wordt gewerkt aan een **betere gegevensuitwisseling** tussen VDAB en andere instanties, onder meer via een samenwerkingsakkoord met OCMW's rond leefloongerechtigden en via een protocol met het RIZIV en de ziekenfondsen. Daarnaast werkt Vlaanderen aan **het beter ontsluiten van informatie over huidige en toekomstige competentienoden op macroniveau**, zodat het opleidingsaanbod beter kan worden afgestemd op de behoeften van de arbeidsmarkt. VDAB bouwt ook verder aan een netwerk van **innovatieve mastercampussen** die als toegankelijke "one-stop-shops" fungeren voor opleiding en begeleiding; zo bevindt de mastercampus in West-Vlaanderen zich momenteel in de bouwfase en lopen voor Vlaams-Brabant de ruimtelijke voorbereidingen.
Vlaanderen werkt daarnaast aan de invoering van **nieuwe minimumdoelen** in het gewoon en buitengewoon basisonderwijs, met een sterke focus op **Nederlands** en **wiskunde** binnen een kennisrijk curriculum met aandacht voor **STEM**. De implementatie startte vrijwillig in 2025 en wordt verplicht vanaf het schooljaar 2026–2027, met een gefaseerde invoering tot 2030–2031. Tegelijk worden de **Vlaamse toetsen** verder uitgerold als gestandaardiseerde instrumenten om leerresultaten en leerwinst te monitoren en de onderwijskwaliteit te versterken. Om de Nederlandse taalvaardigheid van leerlingen te verbeteren wordt de **KOALA-taalscreening** geactualiseerd en afgestemd op de nieuwe minimumdoelen. Daarnaast wordt via het plan **Ieder Kind Taalheld** ingezet op taalrijke instructie, professionalisering van leerkrachten en gerichte remediëring voor leerlingen met taalachterstanden.

Vanaf 1 september 2025 is het **volledige secundair onderwijs gemoderniseerd**, inclusief de verdere integratie van leren en werken. Vlaanderen zet in op de versterking en uitbreiding van **duaal leren** en op een nauwere samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Met het Actieplan Duaal Leren worden instrumenten ontwikkeld om structurele obstakels voor scholen en bedrijven weg te werken. Daarnaast worden **extra middelen voorzien om het technisch, kunst- en beroepsonderwijs** te ondersteunen en om de studiekosten voor leerlingen in deze richtingen te verlagen.
Tot slot wordt ingezet op het versterken van **de lerarenopleiding** en **de lerarenloopbaan**. In samenwerking met hogescholen en universiteiten werken de lerarenopleidingen aan beleidsprioriteiten om de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de opleiding te verhogen. Tegelijk wordt aandacht besteed aan het **verminderen van administratieve lasten**, het **beter begeleiden van startende leraren** via een aanvangsjaar en het creëren van **meer ruimte voor professionele ontwikkeling en samenwerking** binnen scholen. In maart 2026 keurde de Vlaamse regering de conceptnota voor de versterking van de lerarenopleiding goed. Daarnaast voert Vlaanderen tussen 2025 en 2029 **een reeks investeringen in kinderopvang** uit om personeelstekorten, kwaliteit en toegankelijkheid te verbeteren. Het plan omvat de oprichting van gesubsidieerde praktijkopleidingscentra voor nieuwe medewerkers, inzet van mentoren op de werkvloer, de lancering van een nieuwe graduaatsopleiding 'Educatief begeleider van jonge kinderen' (EQF 5), investeringen in extra inkomensgerelateerde plaatsen en verlaging van de begeleider-kindratio. Het **statuut van onthaalouders** wordt geleidelijk uitgefaseerd en vervangen door een volwaardig werknemersstatuut. Tegelijk wordt het subsidiesysteem herontworpen voor meer gelijkheid, transparantie en kwaliteitsgerichtheid, met scenario-ontwikkeling en impactstudies vanaf 2026 en een geplande inwerking in 2029.

<u>As 3: Ondernemerschap, competitiviteit, O&O, digitalisering</u>
Zoals opgenomen in het plan zet Vlaanderen binnen deze as in op het **versterken van de defensiegerelateerde technologische en industriële basis** via de **Vlaamse Innovatie- en industriestrategie voor Veiligheid en Defensie (VISD).** Deze strategie voorziet een impulsprogramma dat investeringen in de defensie-industrie combineert met stimulansen voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie en met begeleiding van bedrijven, in aansluiting op federale, Europese en NAVO-initiatieven. Via **technologieroadmaps** in domeinen waarin Vlaanderen sterk staat, zoals artificiële intelligentie, biotechnologie en maritieme toepassingen, wordt een **groeipad** voorzien voor de middelen tot 50 miljoen euro per jaar tegen 2029. Daarnaast worden het **Vlaams beleidsplan Cybersecurity** en het **Vlaams beleidsplan Artificiële Intelligentie** verdergezet tot en met 2028. Beide plannen combineren investeringen in onderzoek met initiatieven om de implementatie van digitale technologieën te ondersteunen en worden aangevuld met flankerende maatregelen. Er gaat bijzondere aandacht naar het **versterken van cyberveiligheid, het bevorderen van AI-adoptie en het ondersteunen van digitale transformatie bij kmo's en innovatievolgers**. Het regeringsbrede project **'Regelrecht'**, dat gericht is op administratieve vereenvoudiging en het verminderen van regeldruk, wordt verder uitgerold met nauwe betrokkenheid van administratie, beleid en maatschappelijke stakeholders. In dit kader werden al **meer dan honderd vereenvoudigingsvoorstellen** besproken in tripartite werkgroepen en opgenomen in opeenvolgende rapporten. Een aanzienlijk deel van de voorstellen uit het eerste rapport werd inmiddels uitgevoerd of is in uitvoering, onder meer door administratieve lasten voor bedrijven te verminderen en vergunningprocedures te vereenvoudigen. De voortgang van deze voorstellen wordt verder opgevolgd in **volgende 'Regelrecht'-rapporten**, die beschikbaar zijn op de Vlaamse webpagina Regelrecht.

<u>As 4: Groene transitie, klimaat, energie, mobiliteit</u>
Binnen deze as zet Vlaanderen sterk in op de industriële klimaattransitie via de **Vlaamse Klimaatsprong.** In dit kader lanceerde VLAIO in 2025 een eerste pilootoproep voor **transitiecontracten die investeringen in technologieën voor duurzame warmteprocessen ondersteunen**, zoals elektrische boilers en industriële warmtepompen. De pilootoproep resulteerde in steun voor negen industriële projecten en de Vlaamse Regering kondigde op 3 februari 2026 aan om dit instrument structureel uit te bouwen tot een programma dat op termijn **tot 2 miljard euro ondersteuning zal bieden aan industriële verduurzaming**. Daarnaast voorziet Vlaanderen aanzienlijke investeringen in robuuste en toekomstbestendige infrastructuur via het **meerjarig Geïntegreerd Investeringsprogramma (GIP)** van het beleidsdomein

Mobiliteit en Openbare Werken. Daarbij wordt sterk ingezet op **vervangingsinvesteringen en structureel onderhoud van transportinfrastructuur** zoals wegen, waterwegen en tunnels, met een groeipad naar ongeveer 1,4 miljard euro per jaar tegen 2029 en een verdere professionalisering van het asset management.
Voor duurzame mobiliteit werd op 12 december 2025 het **Masterplan Fiets** door de Vlaamse Regering goedgekeurd, dat concrete acties bevat om het fietsgebruik te stimuleren en tegen 2040 minstens 30% van alle verplaatsingen per fiets te laten gebeuren. De **investeringen in fietsinfrastructuur** worden verder opgevoerd en moeten tegen 2026 oplopen tot ongeveer 300 miljoen euro per jaar. Tegelijk voorziet de Vlaamse Regering bijkomende investeringen in het openbaar vervoer, met extra middelen voor de werking van De Lijn en een investeringsimpuls van 400 miljoen euro voor de aankoop van elektrische bussen, met als doel een volledig emissievrije busvloot tegen 2035.
Op het vlak van gebouwen en energie-efficiëntie worden de instrumenten **Mijn VerbouwPremie**, **Mijn VerbouwLening** en **Mijn VerbouwBegeleiding** hervormd en verder uitgebouwd. Deze maatregelen stimuleren energetische renovaties, met een sterkere focus op eigenaar-bewoners met een laag inkomen en één woning, en bieden via gratis renovatiebegeleiding ondersteuning bij het plannen en uitvoeren van renovatiewerken. De hervorming van de VerbouwLening (met ingang van 1 januari 2026) heeft er ook voor gezorgd dat de vorwaarden voor de lening nog beter worden afgestemd op deze van Mijn VerbouwPremie (hervorming vanaf 1 maart 2026) onder meer door de invoering van een eigendomsvoorwaarde waardoor eigenaars die beschikken over meer dan 1 woning uitgesloten worden. Op 12 december 2025 besliste Vlaamse Regering om de Mijn VerbouwBegeleiding te hervormen, zodat de inkomenscategorieën van dit instrument vanaf 2026 gelijkgesteld worden aan de inkomenscategorieën van Mijn VerbouwPremie.
Daarnaast onderzoekt Vlaanderen een **taxshift** waarbij een deel van de kosten op de elektriciteitsfactuur wordt verschoven naar **fossiele brandstoffen** voor verwarming, om elektrificatie en de energietransitie te stimuleren. De vereiste wijzigingen in decreten en besluiten zullen in de loop van 2026 worden uitgewerkt, zodat ze in 2028 in werking kunnen treden. Ten slotte werd op 19 december 2025een actieprogramma met 45 maatregelen door de Vlaamse Regering aangenomen om het **vergunningenproces te vereenvoudigen en te versnellen,** met als doel meer rechtszekerheid te creëren voor investerings- en infrastructuurprojecten.

Naast de vier bovenstaande assen blijft Vlaanderen onverminderd inzetten op de uitvoering van het **cohesiebeleid** en de tijdige realisatie van **de Vlaamse projecten binnen de Recovery and Resilience Facility (RRF)**. Het **Vlaamse ESF+-programma** 2021-2027, dat een budget van 432 miljoen euro omvat, focust op prioriteiten zoals toegang tot de arbeidsmarkt, sociale inclusie, levenslang leren, werkbare jobs en sociale innovatie. Momenteel werd al meer dan 312 miljoen euro toegewezen aan 196 projecten en ligt Vlaanderen op schema om **de Europese bestedingsdoelstellingen** te halen. De uitvoering van het **EFRO-programma 2021-2027** in Vlaanderen verloopt volgens plan. In 2025 werden binnen "Slim Vlaanderen" 48 projecten goedgekeurd voor een totaal van 45 miljoen euro en binnen "Duurzaam Vlaanderen" 50 projecten voor een totaal van 29 miljoen euro. Vlaanderen neemt verder deel aan vijf Interreg-programma's om internationale samenwerking en economische transformatie te versterken. Wat betreft het Herstel- en Veerkrachtplan in het kader van het RRF ontving Vlaanderen voor de prefinanciering en drie betaalaanvragen ongeveer 1,15 miljard euro. Eind 2025 diende België een vierde betaalaanvraag in en bijkomende aanvragen zijn gepland in 2026. In 2025 werd bovendien een grondige herziening van het Vlaamse luik van het plan uitgevoerd, waarbij verschillende mijlpalen en streefdoelen werden aangepast of vereenvoudigd om de uitvoering te versnellen en administratieve lasten te verminderen, zonder het ambitieniveau van het plan te verlagen.

Conform de richtsnoeren van de Europese Commissie rapporteert Vlaanderen ook over de voortgang inzake **klimaat en energie** en over **de digitale transitie.** Op 18 juli 2025 keurde de Vlaamse Regering het **geactualiseerde Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030** goed, dat de Vlaamse bijdrage vormt aan het Nationale Energie- en Klimaatplan van België en maatregelen bevat om de broeikasgasuitstoot in de ESR-sectoren met 40% te verminderen tegen 2030 ten opzichte van 2005. De uitvoering en voortgang van dit plan worden systematisch opgevolgd via jaarlijkse en tweejaarlijkse rapporten. Op basis van de **DESI** blijkt dat Vlaanderen sterke resultaten neerzet op verschillende domeinen van

digitalisering, al blijven er nog enkele uitdagingen. Op het vlak van menselijk kapitaal beschikt 61% van de Vlaamse bevolking (16-74 jaar) over digitale basisvaardigheden, wat nog onder de Europese doelstelling van 80% tegen 2030 ligt. Wat digitale infrastructuur betreft, bereikt Vlaanderen een VHCN (Very High Capacity Networks)-dekking van 97%. Voor 5G is de algemene dekking in bevolkte gebieden al bereikt, al zijn bijkomende inspanningen nodig voor de 3,4-3,8 GHz-band en voor het aantal edge-knooppunten. In termen van digitale transformatie van bedrijven presteert Vlaanderen beter dan het EU27-gemiddelde: 54% van de bedrijven gebruikt data-analyse, 61% Cloud computing en 35% artificiële intelligentie. Daarnaast heeft 86% van de kmo's minstens een basisniveau van digitale intensiteit, dicht bij de Europese doelstelling van 90%. Ook op het vlak van digitale overheidsdiensten scoort Vlaanderen sterk. In 2024 was 96% van de noodzakelijke overheidsdiensten voor ondernemingen online beschikbaar (EU27-gemiddelde: 86%). Voor burgers kan 85% van de administratieve stappen bij belangrijke levensgebeurtenissen online worden afgehandeld, eveneens boven het EU27-gemiddelde van 82%.

DE MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE EN INDUSTRIE, BUITENLANDSE ZAKEN, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Matthias DIEPENDAELE

DE VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMSE MINISTER VAN BEGROTING EN FINANCIËN, VLAAMSE RAND, ONROEREND ERFGOED EN DIERENWELZIJN

Ben WEYTS

Bijlage 1: Gebundelde Vlaamse cijfergegevens voor het 2de voortgangsverslag in het kader van het nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn.

Bijlage 2: Voortgang van de uitvoering van de 19 Vlaamse hervormingen en investeringen als bijdrage voor het 2de voortgangsverslag in het kader van het nationaal budgettair-structureel plan voor de middellange termijn en relevante linken met de Europese Pijler van sociale Rechten en de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen